

[Børge Schmidt.]

større forretning i nærheden af det nuværende lokale, så forsyningsapparatet på den måde kunne blive opretholdt.

De foreslåede ændringer vil utvivlsomt betyde fordele for visse forbrugere, men jeg frygter som alt sagt, at det også på forskellig måde kan komme til at gå ud over de svage stillede. Vi er imidlertid i socialdemokratiet parat til et sagligt udvalgsarbejde om dette lovforslag, som man kan sige er affødt af en naturlig udvikling.

Stæhr Johansen: Det foreliggende lovforslag tilsigter, som det allerede er sagt, en liberalisering af handelen med mælk og fløde efter en overgangstid på 1½ år. Jeg vil gerne indledningsvis sige, at en sådan liberalisering efter mit partis mening er både rimelig og velbegrundet.

Lovforslaget bygger i store træk på det meget omfattende arbejde, der er udført i handelsministeriets mælkeudvalg af 1965, og som resulterede i en delbetænkning, hvori man beskæftigede sig med detailhandelens forhold og fremsatte et forslag til ændret lovgivning på dette område.

Arbejdet i mælkeudvalget går nu videre med en nærmere undersøgelse af engros-handelen med mælk og fløde. Det er derfor naturligt og nødvendigt, at man indtil videre stort set lader denne sektor hvile og afventer resultatet af det fortsatte udvalgsarbejde.

De hidtidige mælkeordninger, således som de har fundet udtryk i den lov, som daværende handelsminister Christmas Møller fik vedtaget i rigsdagen i august 1940, og som efter at have virket i mange år stort set blev opretholdt ved den nugældende mælkelov af 1958, var utvivlsomt på daværende tidspunkt af stor betydning. Den rationalisering, mælkeloven var udtryk for, nedbragte mælkepriserne betydeligt og bragte i det hele taget mælkehandelen ind i rammer, der passede til samfundsmønstret og vel også under krigen kom til at spille en stor rolle i forsyningsmæssig henseende.

Men tiden løber, det er snart 30 år siden, og med den totale ændring af brugsvaner og forretningsvaner er det ganske klart, at mælkeмоноpolet ikke rigtig har kunnet tilpasses den udvikling, der er sket på alle andre områder af detailhandelen. De nye

forbrugsvaner har også bevirket en ændring; jeg tænker her på supermarkeder med de mange indkøb, der foretages dér, ikke mindst af ægtepar, som begge har udearbejde; og for hvem et samlet indkøb har meget stor betydning. Endvidere er mælken qua den tekniske udvikling blevet en mere holdbar vare, som stiller mindre krav til distributionsformen end tidligere.

Det var derfor med forventning, man modtog meddelelsen om, at daværende handelsminister Lars P. Jensen — vel i øvrigt på grundlag af et spørgsmål, jeg her i folkettingen rettede til ministeren — i 1965 nedsatte det mælkeudvalg, hvis betænkning og forslag stort set danner grundlaget for det lovforslag, vi har til behandling her i dag.

Som det også er fremhævet af udvalget, er det især distributionen af mælk, der har givet anledning til kritik. Opretholdelsen af butiksenheder med et så begrænset og specielt varesortiment måtte give anledning til kritik først og fremmest fra forbrugerne, der måtte hente mælk og fløde i et detailmejeri uanset afstanden dertil, og uanset om der på vejen lå fødevarerforretninger, som ud fra sundhedsmæssige betragtninger lige så godt kunne handle med disse varer.

Udviklingen går, som jeg før sagde, mod butiksenheder med et alsidigt sortiment, hvilket er blevet hilset med tilfredshed særlig af de husmødre, som får en lettere arbejdsgang ved at kunne handle i disse store butikcentre.

Men så må man sige, at har der ikke fra forbrugernes side helt været tilfredshed med den nuværende distribueringsform, så har der heller ikke fra detailmejeriernes side været tilfredshed med udviklingen. Salget af mælkeprodukter giver under hensyn til den lange arbejdstid ikke nogen stor fortjeneste; det har ikke været tilladt at sælge ret mange andre varer til den meget store kundekreds, der daglig kommer i disse forretninger, og reglerne om udbringning og pligten til at holde åbent på søn- og helligdage har virket som en urimelig byrde i en tid, hvor andre befolkningsgrupper har fået en kortere og mere koncentreret arbejdstid. Det er derfor ikke mærkeligt, at mange detailmejerier har måttet slås med personaleproblemer. Når således begge parter ikke har været udelte tilfredse med den bestående lovgivning, er der grund til at lave denne om.